

In opdracht van: Gemeente Gooise Meren

Opgesteld door: M.L. Ruytenburg, L.L.H. Timmermans

Projectnummer: 327101579

Documentnaam: Ecologische verbinding en vergroting
biodiversiteit Naarderbos te Naarden

Datum: 2 juli 2025

Versie	Vrijgegeven door	Paraaf	Datum
Versie 1 Ecologische verbinding en vergroting biodiversiteit Naarderbos te Naarden	Jasper van Kessel		2 juli 2025

1 Aanleiding

Het voornemen is om de golfbaan ter plaatse van het Naarderbos weer in gebruik te laten nemen. Binnen de golfbaan, 18 plus 9 holes par 3 baan, is een aaneengesloten, robuuste ecologische verbindingszone gelegen. Nu de golfbaan weer geëxploiteerd gaat worden, is het doel om de aanwezige ecologische verbindingszone te versterken (zie bijlage 1, de gele zone).

De ecologische verbindingszone door het Naarderbos is onderdeel van de natuurverbinding de Gooimeertak. Deze ecologische zone verbindt het Naardermeer met het IJmeer/Gooimeer. In het westen sluit de ecologische verbindingszone aan op het NatuurNetwerk Nederland (N04.02 Zoete plas en N05.03 Veenmoeras) en komt in het oosten uit in het IJmeer/Gooimeer.

De ecologische verbindingszone is in 2015 door de Provincie Noord-Holland gerealiseerd. De verbindingszone was bedoeld voor de otter. Deze rapportage beschrijft maatregelen die genomen kunnen worden voor het herstellen en optimaliseren van de ecologische verbindingszone voor de otter. De bever kan meeliften met de maatregelen die genomen worden voor de otter. Daarnaast zijn er meerdere doelsoorten in het Naarderbos die kunnen profiteren van een versterkte verbindingszone, namelijk de egel, ringslang, kamsalamander, rugstreeppad, ree, vleermuizen en de ijsvogel. In deze rapportage worden maatregelen opgenomen waar de bovenstaande soorten van kunnen profiteren.

2 Huidige situatie

De ecologische verbindingszone is gelegen in het Naarderbos en doorkruist hierbij de voormalige golfbaan. De verbindingszone is met name gelegen in het lager gelegen, nattere deel van de golfbaan. De verbindingszone doorkruist in het zuidwestelijke deel met name kleine plassen met rietvegetatie met op de oever bomen of kruidenrijke vegetatie (zie figuur 1). In het noordoostelijke deel loopt de verbindingszone langs rietvegetatie gelegen aan grotere waterpartijen (zie figuur 2). De rietvegetatie loopt voornamelijk over in bos of struweel. In figuur 1 en 2 is een impressie weergegeven van het plangebied.

Figuur 1: Impressie plangebied zuidwestelijke deel.

2 juli 2025

Bladzijde 3 van 10

Referentie: Ecologische verbinding en vergroting biodiversiteit Naarderbos te Naarden

Figuur 2: Impressie plangebied noordoostelijke deel.

3 Gewenste situatie

Om een gewenste situatie te creëren voor de otter dient de moerasoever geoptimaliseerd te worden en zijn faunapassages nodig. De **otter** heeft de voorkeur voor rietmoerassen met enige struwelen. Openbare wegen en fietspaden komen in het gebied voor en kunnen een barrière vormen. Ottervriendelijke passages zijn nodig of moeten geoptimaliseerd worden om de barrières over te steken. De bever profiteert ook van de maatregelen die voor de otter worden genomen.

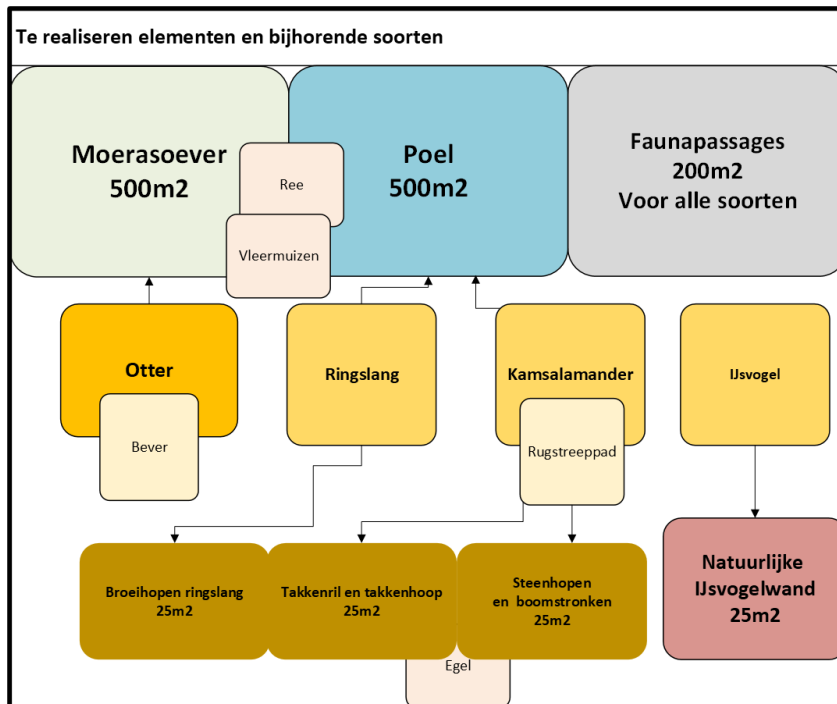
Voor de **ringslang** is het belangrijk dat er gebied aanwezig is om te foerageren, te schuilen en zich voort te planten. Dit bestaat uit onder andere waterpartijen, broeihopen, hout- en steenstapels, hopen en bosschages. In het plangebied zijn grotere waterpartijen aanwezig waar de ringslang kan jagen en zijn veel schuilmogelijkheden aanwezig zoals konijnenholen en bosschages. Voortplantingsplekken zijn nog onvoldoende aanwezig.

Voor de **kamsalamander** (en meeliftende soort de **rugstreeppad**) is het belangrijk dat land- en waterhabitat aanwezig is. Landhabitat bestaat uit houtwallen, bosschages, takken- en steenhopen, boomstronken en geschikt ruigtevegetaties. Waterhabitat is nodig voor de voortplanting. Voor een gewenste situatie is versterking nodig van het landhabitat en is voortplantingswater noodzakelijk.

Voor de **ijsvogel** is het belangrijk dat er voldoende broedgelegenheid is. Ijsvogelwanden nabij het water zijn hier uitermate geschikt voor. Geschikte foerageergebieden bestaan uit wateren waar oevers, takken en bruggen aanwezig waar vanaf gejaagd kan worden.

De te nemen maatregelen kunnen voor meerdere soorten een positief hebben. Ook de **egel**, **ree** en **vleermuizen** hebben profijt bij de gewenste situaties. Zie figuur 3 voor de gewenste situaties, oppervlakten en doelsoorten.

Referentie: Ecologische verbinding en vergroting biodiversiteit Naarderbos te Naarden

Figuur 3 Gewenste situatie en bijhorende doelsoorten

4 Te nemen maatregelen

Om de gewenste situaties uit hoofdstuk 3 te realiseren worden de onderstaande maatregelen geadviseerd. De maatregelen zijn op kaart terug te vinden in bijlage 2. De maatregelen zijn op hoofdniveau omschreven. Maatwerk en een goed beheerplan zijn noodzakelijk om de gewenste situaties in te richten en te beheren.

Inrichtingsmaatregel 1: Moerasoever

Doelsoort(en): Otter, bever

Meeliftende soorten: ringslang, ree, vleermuizen, ijsvogel

Te realiseren oppervlakte: 500m²

Maatregelen/inrichtingseisen:

- A. Waar nodig verwijderen van de beschoeiing en flauwe oever creëren.
- B. Ontwikkelen, behouden en verbreden van rietmoeras en enige struweelbegroeiing
 1. Verwijderen van opschot, houtige gewassen en kappen van bomen tot 2 meter vanaf de oever.
 2. Creëren van rietvegetaties op de gerooide delen (zie B1).
 3. Jaarlijks maaien en afvoeren van bestaande rietvegetaties.
- C. Het omtrekken van boom met een Diameter Borsthoogte (DBH) van minimaal 25cm. Bij voorkeur een boom die circa 100 cm vanaf de oever staat (natuurlijke ijsvogelwand).
- D. Creëren van eilandjes in het water.

Inrichtingsmaatregel 2: Poel en landhabitat

Doelsoort(en): Kamsalamander

Meelifende soorten: Ringslang, rugstreeppad, egel, andere amfibieën

Te realiseren oppervlakte: 500m²

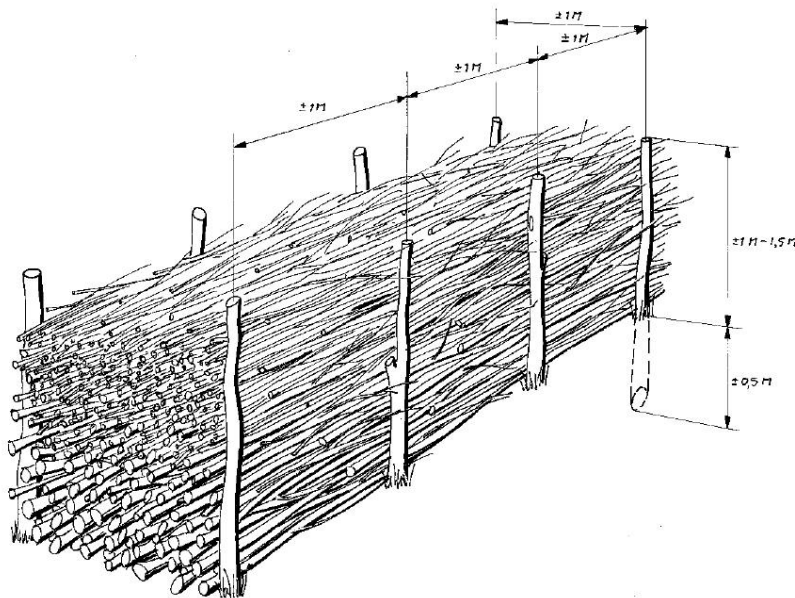
Maatregelen/inrichtingseisen:

- A. Het aanleggen/optimaliseren van een geschikte poel voor de kamsalamander (zie voor inrichtingseisen tabel 1).

Tabel 1 Inrichtingseisen poel kamsalamander

Onderdeel	Ontwerp/inrichtingseisen
Wateroppervlakte	500m ²
Oever	Flauwe oever
Waterdiepte	50-150cm
Locatie	Zon en schaduw
	Binnen 400 dient geschikt landhabitat aanwezig te zijn
	Onderdeel van meerdere voortplantingswateren binnen 400 meter (NNN-gebied aan zuidzijde)

- B. Het aanleggen van stenenhopen en neerleggen van boomstronken/stammen.
 C. Het aanleggen van takkenrillen (zie figuur 4) en takkenhopen.
 D. Het behouden van landhabitat als struikgewas, struweel, ruig grasland en/of bosrijk gebied binnen 400 meter van de poel (ligt buiten ecozone).

Figuur 4 Voorbeeld van een takkenril

Referentie: Ecologische verbinding en vergroting biodiversiteit Naarderbos te Naarden

Inrichtingsmaatregel 3: Broeihopen ringslang

Doelsoort(en): Ringslang

Te realiseren oppervlakte: 25m²

Maatregelen/inrichtingseisen:

- A. Het aanleggen van een broeihoop (voor de inrichtingseisen zie tabel 2).

Tabel 2 Inrichtingseisen broeihoop ringslang

Onderdeel	Ontwerp/inrichtingseisen
Afmetingen	1,5 meter breed, 3 meter lang en 1,2 meter hoog
Soort materiaal	Bladhopen, takken in het midden van de hoop
Locatie	Zonnige ligging, naast bosranden, houtwallen, heggen of dichte ruigtevegetaties

Inrichtingsmaatregel 4: Faunapassage

Doelsoort(en): Alle soorten

Te realiseren oppervlakte: 200m²

Maatregelen/inrichtingseisen:

- A. Creëren van een ecoduiker met faunavoorziening of aanleggen van loopplank onder duiker (indien nog niet aanwezig).
- B. Creëren of behouden van een afschermingszone met riet en struweel nabij de faunapassage.
 - 1. Rooien van bomen nabij de faunapassages.
 - 2. Creëren van rietvegetaties op de gerooide delen.
 - 3. Het plaatsen van stobben op de oever ter afscherming.

2 juli 2025

Bladzijde 8 van 10

Referentie: Ecologische verbinding en vergroting biodiversiteit Naarderbos te Naarden

Bijlage 1 Situatietekening Naarderbos

VERKLARING

ECOZONE, DOOR ERFPACHTGEBIED

ECOZONE, DOOR OPENBAAR GEBIED

VERKLARING

PLANGRENS RECREATIEPLAN NAARDERBOS

GRENS OPENBAAR GEBIED

OPENBAAR GEBIED

RUIKES MET VERKEERSREPPEN

PARKEERTERRAIN

FREETPAD

VOETPAD ASPHALT

VOETPAD HALYVERHARING

RUITERPAD

ZWOPWATER MET STRAND

LOOMDE MET SPEELVOORZIEING

CENTRAAL PLEIN MET OPENBAAR TOILET EN WEG INOG T.E. REALISEREN

BOVEN

BOSVAK

BERGTOING

GOLFBAAN

OPENBAAR VOETPAD OVER GOLFBAAN

BUGEYPAD

RUITERPAD GOLFBAAN

PARKEERTERRAIN EN WEG

GOLFCLUBHUIS

TOILETGERBOUW / SCHIEDUIT

TEES

GREEN MET HOLE EN NUMMER

FARHAY MET SEN-ROUGH EN BUNKER

ROUGH

BOSVAK

WATER

NATUUR / ECOLOGISCHE ZONE

OVERZICHTSWAND

TOTAAL

0 50 100 150 200 250 300 350

AFSTAND IN METERS

MATEN IN METERS
DIAMETERS IN HELL METERS
HOOGTEMATEN IN METERS T.O.V. N.A.P.

DEFINITIEF

Grontmij Nederland bv
Noordwest
Locatie: Rijksweg A1, Lelystad
Project: Naarderbos Ontwikkeling B.V.
Onderdeel: SITUATIE SEPTEMBER 2015
T.B.V. AANVULLING OP DE ERFPACHTOVEREENKOMST

Projectnummer: 341992
Revisie: 1
Datum: 23-09-2015

Tekeningnummer: 612
Aantal bladen: 1
Formaat: A0
Schaal: 1:2000
Flensom: 270213612.DWG

© Grontmij Group. Alle rechten voorbehouden.
Productie: 12-10-2015

2 juli 2025

Bladzijde 9 van 10

Referentie: Ecologische verbinding en vergroting biodiversiteit Naarderbos te Naarden

Bijlage 2 Tekening inrichtingsmaatregelen

Inrichtingsmaatregelen en bijhorende doelsoorten

2 juli 2025

Bladzijde 10 van 10

Referentie: Ecologische verbinding en vergroting biodiversiteit Naarderbos te Naarden

Bijlage 3

Maatregelen en oppervlakte in m2

